

Kontrakt

11.08.2026

Versjon: 1.0

Kontrakt

Transporttjenester Hadeland 2028

Ruter#

IKKE FJERN DENNE BLANKE SIDEN

Fjern tekstboksen, men *ikke* siden, ved kontraktssignering.

Kontrakt Transporttjenester Hadeland 2028

mellom

Ruter As

Organisasjonsnummer: 991 609 407

(Heretter kalt «Oppdragsgiver»)

og

[NAVN]

Organisasjonsnummer: [ORGANISASJONSNUMMER]

(Heretter kalt «Operatøren»)

Innhold

Innhold	3
1 Kontraktens gjenstand og formål	7
2 Vedlegg – rangordning ved motstrid.....	7
3 Generelle bestemmelser om Oppdraget	8
3.1 Utførelse av Oppdraget	8
3.2 Leveranse av digitale tjenester	8
3.3 Krav til bussmateriellet	9
3.3.1 Kontraktens krav.....	9
3.3.2 Midlertidig dispensasjon.....	9
3.3.3 Bruk av bussene til andre oppdrag	9
3.4 Rutebeskrivelse.....	10
3.5 Bussanlegg og energiinfrastruktur	10
3.5.1 Bussanlegg.....	10
3.5.2 Energiinfrastruktur	10
4 Kontraktens varighet og oppstartsforberedelser	10
4.1 Varighet og opsjoner på forlengelse	10
4.1.1 Varighet.....	10
4.1.2 Mulighet til forlengelse	11
4.2 Oppstartsforberedelser.....	11
5 Godtgjørelse for Oppdraget.....	11
5.1 Overordnet om godtgjørelse	11
5.2 Godtgjørelseselementer	12
5.2.1 Månedlig godtgjørelse	12
5.2.2 Godtgjørelse for beredskapskjøring	13
5.2.3 Godtgjørelse for administrative tjenester.....	13
5.2.4 Godtgjørelse for Rutetimer og vogntimer	13
5.3 Regulering av godtgjørelsen.....	14
5.3.1 Tidspunkt for regulering	14
5.3.2 Regulering av pris per Rutekilometer	14
5.3.3 Regulering av nettleie	15
5.3.4 Regulering av pris pr. Rutetime.....	16
5.3.5 Regulering av pris per Vogntime og pris per time for administrative tjenester	16
5.3.6 Regulering av godtgjørelse for faste kostnader.....	16
5.3.7 Regulering av godtgjørelse for leie av bussanlegg.....	16
5.3.8 Regulering av godtgjørelse for kapitalkostnad pr. buss og energiinfrastruktur.....	16
5.3.9 Valutajustering av kapitalkostnad per buss	17
5.3.10 Etterregulering etter kontraktsslutt.....	17
5.4 Avregnings- og oppgjør rutiner	17
5.5 Ekstraordinær regulering	18
6 Endring i form av justering av Ruteproduksjonen	18

6.1	Generelt om justering av Ruteproduksjon.....	18
6.2	Godtgjørelse ved justering av Ruteproduksjon	19
7	Endring av Oppdraget	20
7.1	Generelt om endringer	20
7.1.1	<i>Oppdragsgivers rett til å pålegge endringer</i>	<i>20</i>
7.1.2	<i>Fremgangsmåte ved endringsordre</i>	<i>21</i>
7.1.3	<i>Virkningene av en endring på godtgjørelsen</i>	<i>21</i>
7.1.4	<i>Twist om konsekvensene av en endring</i>	<i>22</i>
7.1.5	<i>Uenighet om det foreligger en endring</i>	<i>22</i>
7.2	Endring av bussmateriell	23
7.2.1	<i>Bytte av buss på initiativ fra Operatøren</i>	<i>23</i>
7.2.2	<i>Bytte av buss/endret innsats av materiell på initiativ fra Oppdragsgiver</i>	<i>23</i>
7.2.3	<i>Endring av godtgjørelse som følge av bytte av buss/endret innsats av materiell på initiativ fra Oppdragsgiver</i>	<i>23</i>
7.3	Endringer vedrørende administrative tjenester	24
7.3.1	<i>Generelt om endringer vedrørende overføring av administrative tjenester</i>	<i>24</i>
7.3.2	<i>Endring av godtgjørelsen som følge av overføring av administrative tjenester</i>	<i>25</i>
8	Omdisponeringer	25
8.1.1	<i>Generelt om omdisponeringer</i>	<i>25</i>
8.1.2	<i>Endring av godtgjørelse ved omdisponering</i>	<i>25</i>
9	Rettslig rammeverk for utførelse av Oppdraget	25
10	Lønns- og arbeidsvilkår	26
11	Opphavs- og eiendomsrett til data, behandling av personopplysninger og krav til informasjonssikkerhet	27
11.1	Opphavs- og eiendomsrett til data	27
11.2	Behandling av personopplysninger	27
11.3	Krav til informasjonssikkerhet	27
12	Sikkerhetsstillelse	27
13	Ansvar og forsikring	29
14	Overdragelse	29
15	Bruk av underleverandører	29
16	Oppdragsgivers generelle krav til leverandører	29
17	Reklame på bussene	30
18	Kontroll- og opplysningsplikt	30
19	Konfidensialitet	30
20	Kontraktsbrudd, tiltak og sanksjoner	30
20.1	Hva anses som kontraktsbrudd	30
20.2	Retting	31

20.3 Tiltak og tiltaksplan.....	31
20.4 Standardiserte sanksjoner ved enkelte typer kontraktsbrudd.....	31
20.4.1 Overordnet om standardisert gebyr.....	31
20.4.2 Maksimalt gebyr.....	32
20.4.3 Gebyr ved manglende oversendelse av dokumentasjon	32
20.4.4 Gebyr ved innstilt og delinnstilt avgang	32
20.4.5 Gebyr ved for tidlig kjøring	33
20.4.6 Oppfølgingssystemet «Godt nok» for forsinkede avganger	33
20.4.7 Oppfølgingssystemet "Godt nok" for SLA i ADT (Avtale om digitale tjenester).....	36
20.4.8 Gebyr ved brudd på varslingsplikt	37
20.4.9 Gebyr ved bruk av avvikende materiell eller drivstoff.....	37
20.4.10 Gebyr ved førers bruk av håndholdt elektronisk utstyr.....	37
20.4.11 Gebyr ved gjentatte brudd på øvrige bestemmelser i Kontrakten	37
20.4.12 Gebyrfritak i oppstartsperioden	37
20.4.13 Gebyr ved forsinket levering av bussmateriell	37
20.4.14 Standardisert erstatning til Operatør.....	38
20.5 Krav fra kundene	38
20.6 Tilbakeholde betaling	38
20.7 Prisavslag	38
20.8 Partenes rett til å kreve erstatning	38
20.9 Force majeure	39
20.10 Betalingsmislighold	39
20.11 Heving ved vesentlig kontraktsbrudd	39
21 Tvister.....	40
22 Signering.....	41

Definisjoner

Biodrivstoff	Drivstoff laget av biologisk materiale (biomasse), som planter, avfall eller organiske rester.
Bussanlegg	Område og bygningsmasse med for eksempel vaskehall, anlegg for drivstoffpåfylling/ladning av busser, garderobefasiliteter, oppholdsrom, verksted, kontorer mv., samt tilhørende arealer for oppstilling av busser og privatbiler. Bussanlegget skal utgjøre en base for bussførere, driftsledelse, trafikkledelse, vaske- og verkstedansatte.
Kontrakten	Dette dokument med vedlegg.
Oppdraget	Leveransen av kollektivtransporttjenester i Ruteområdet i henhold til Kontrakten.
Oppstartsdato	Dato for oppstart av levering av Ruteproduksjonen.
Rute	Avganger i henhold til tidtabell og eventuelle ekstraavganger.
Rutekilometer	Antall kilometer av alle kjørte avganger i Rute. Tomkjøring inngår ikke i Rutekilometer.
Ruteområdet	Det geografiske området Oppdraget skal utføres i.
Rutetime	Tid som er avsatt til alle avganger i henhold til Rute. Tomkjøring, reguleringstid og oppstillingstid inngår ikke i Rutetimene.
Ruteproduksjon	Det samlede antall Rutetimer og Rutekilometer som produseres.
Tomkjøring	All kjøring knyttet til Oppdraget som ikke skjer i Rute. Det vil blant annet si kjøring mellom Bussanlegg og start-/sluttsted for ruten eller fra sluttsted på en avgang til startsted på neste avgang.
Utslippsfri	Busser der det ikke er klimagassutslipp, eller utslipp av NOx eller partikler fra bussens motor, o.l.
Vogntime	Tid bussen er tilgjengelig for Oppdragsgiver til beredskapskjøring. Regnes fra bussen kjører fra Bussanlegg til den er tilbake igjen etter endt kjøring.

1 Kontraktens gjenstand og formål

- 1.1.1.1 Kontrakten gjelder levering av transporttjenester fra Operatøren i Ruteområdet.
- 1.1.1.2 Partene har felles målsetning om å gjøre kollektivtrafikken til et naturlig førstevalg for de reisende i Ruteområdet. Kontrakten skal bidra til å oppnå overordnede målsetninger om en sterk markedsposisjon for kollektivtrafikken med fornøyde kunder og en effektiv og bærekraftig ressursbruk.

2 Vedlegg – rangordning ved motstrid

- 2.1.1.1 Kontrakten har følgende vedlegg:

Tittel
Vedlegg 1a Oppdragsbeskrivelse
Vedlegg 1b Oppdragsbeskrivelse kravskjema
Vedlegg 2a Materiellbeskrivelse
Vedlegg 2b Materiellbeskrivelse kravskjema
Vedlegg 3a Rutebeskrivelse
Vedlegg 3b Rutebeskrivelse kravskjema
Vedlegg 4a Anleggsbeskrivelse
Vedlegg 4b Anleggsbeskrivelse kravskjema
Vedlegg 5 Tilbudsskjema på godtgjørelse
Vedlegg 6 Incitamentsbeskrivelse
Vedlegg 7 Påkravsgaranti
Vedlegg 8 Databehandleravtale
Vedlegg 9 Handlingsregler for Ruters leverandører med vedlegg
Vedlegg 10 Operatørens tilbud
Vedlegg 11 Bekreftelse på løyvefritak

- 2.1.1.2 Kontraktsdokumentene utfyller hverandre. I tilfelle motstrid mellom bestemmelsene i dette dokumentet og vedleggene og ev. bilag, skal dette dokumentets ordlyd gå foran ordlyden i vedleggene.

- 2.1.1.3 I tilfelle motstrid mellom vedleggene skal vedleggene ha prioritet og overstyre underliggende vedlegg i ovenstående rekkefølge (lavest nummer har høyest rang).
- 2.1.1.4 Motstrid foreligger ikke dersom det fremkommer eksplisitt og tydelig at teksten i vedlegget er ment å fravike fra det rangmessig overordnede vedlegget.

3 Generelle bestemmelser om Oppdraget

3.1 Utførelse av Oppdraget

- 3.1.1.1 Operatøren skal utføre Oppdraget på en fagmessig god og aktsom måte, og i henhold til de krav som følger av Kontrakten. Operatøren skal ved utførelsen legge særlig vekt på sikkerhet, og gå frem slik at slik at det ikke oppstår skade, eller fare for skade, på person, eiendom eller Oppdragsgivers renommé
- 3.1.1.2 Oppdragsbeskrivelsen fremkommer av vedlegg 1a og 1b.
- 3.1.1.3 Partene er forpliktet til å samarbeide og vise lojalitet under gjennomføringen av Kontrakten.

3.2 Leveranse av digitale tjenester

- 3.2.1.1 Operatøren har ansvar for leveranse av de digitale tjenester som er nærmere beskrevet i Oppdragsgivers Avtale om Digitale Tjenester (ADT). Alle busser som benyttes til Oppdraget må levere data på en gyldig API-versjon. Nytt materiell skal levere digitale tjenester definert av funksjonsnivå «Buss». Brukt materiell skal levere digitale tjenester definert av funksjonsnivå «Buss», eller «Legacy» hvis «Buss» ikke kan benyttes.
- 3.2.1.2 ADT omfatter blant annet dataleveranser over MQTT-protokoll, beskrivelse av tjenestearkitektur i bussene, oppsett av salgsutstyr og tjenester for Digital Passasjerinformasjon. Dataleveransene er detaljert i en tilhørende API-beskrivelse.
- 3.2.1.3 Oppdragsgiver vil bruke ADT aktivt i arbeidet med å gi en god kundeopplevelse gjennom hele kontraktsperioden. Avtalen vil derfor jevnlig versjoneres, ca. årlig på major-nivå, og gjennom kontinuerlige, bakoverkompatible endringer på minor-nivå.
- 3.2.1.4 Operatøren anbefales å ha en digital plattform som er forberedt på endringer. Nye major-versjoner kan innebære endringer av Operatørens plattform i bussen. Kostnader for endring av maskinvare og annet teknisk utstyr i bussen, som direkte påføres av slike major-versjonsoppgraderinger, vil dekkes av Oppdragsgiver i henhold til punkt 7.1.3.2. Andre kostnader ved versjonsoppgraderinger dekkes av Operatøren.
- 3.2.1.5 Oppdragsgiver vil kunngjøre lansering av nye major-versjoner til Operatøren med minst 3 måneders varsel. Etter lansering av ny versjon, vil både nyeste og nest nyeste versjon kunne brukes fram til neste major-lansering.

- 3.2.1.6 Ved kontraktsinngåelsen foreligger ADT versjon 4 for funksjonsnivå «Buss» og «Legacy». De er beskrevet på Oppdragsgivers operatørportal - <https://avtaleomdigitaletjenester.atlassian.net/wiki/x/AYBulg>
- 3.2.1.7 Ved oppstartsdato skal alle busser benytte siste eller nest siste versjon av ADT.

3.3 Krav til bussmateriellet

3.3.1 Kontraktens krav

- 3.3.1.1 Krav til bussene som benyttes i Oppdraget fremgår nærmere av vedlegg 2a og 2b.
- 3.3.1.2 Busser som ikke tilfredsstiller kravene i Kontrakten kan ikke benyttes til Oppdraget, med mindre det gis dispensasjon i samsvar med punkt 3.3.2.

3.3.2 Midlertidig dispensasjon

- 3.3.2.1 Oppdragsgiver har rett, men ingen plikt, til å kunne innvilge dispensasjon fra krav gitt i Kontrakten. Dispensasjonen skal gis skriftlig og i utgangspunktet kun for en kort periode.
- 3.3.2.2 Dersom behovet viser seg å være langvarig, kan Oppdragsgiver forlenge dispensasjonen hvis det foreligger saklig grunn. Saklig grunn vil f. eks være, men er ikke begrenset til, at Operatøren får anledning til å skaffe bussmaterieell som tilfredsstiller Oppdragsgivers krav.
- 3.3.2.3 Oppdragsgiveren gir ikke dispensasjon dersom det vil innebære en vesentlig endring av Kontrakten å innvilge slik dispensasjon.

3.3.3 Bruk av bussene til andre oppdrag

- 3.3.3.1 Operatøren har anledning til å benytte busser fra dette Oppdraget til andre oppdrag for Ruter på forespørsel fra Ruter, og til andre enkeltstående og kortvarige oppdrag for Ruter og andre oppdragsgivere, så lenge forpliktelsene etter Kontrakten oppfylles.
- 3.3.3.2 Oppdragsgiver skal varsles og avgi forhåndsgodkjenning dersom bussene skal brukes til andre oppdrag i mer enn syv (7) dager. Oppdragsgiver har anledning til å nekte slik bruk av bussene for andre oppdragsgivere dersom det foreligger saklig grunn, som f.eks. planlagte oppdrag i regi av Oppdragsgiver.
- 3.3.3.3 Dersom Operatøren ved to eller flere anledninger har benyttet bussene for andre oppdragsgivere i strid med denne bestemmelsen, kan Oppdragsgiver begrense Operatørens mulighet til å ta slike enkeltstående kortvarige oppdrag.

3.4 Rutebeskrivelse

- 3.4.1.1 Linjene i Ruteområdet er beskrevet i vedlegg 3a.
- 3.4.1.2 Denne Kontrakten gir ikke Operatøren enerett til å gjennomføre oppdrag for Oppdragsgiver i Ruteområdet.
- 3.4.1.3 Oppdragsgiver står fritt til å inngå kontrakter med andre enn Operatøren, også der hvor slike kontrakter har direkte trafikkmessige berøringspunkter med Operatørens Oppdrag.
- 3.4.1.4 Operatøren har ingen rett til endret godtgjørelse eller til å kunne påberope seg andre kontraktsmessige konsekvenser grunnet transporttjenester som andre utfører for Oppdragsgiver. Oppdragsgiver kan pålegge forskjellige operatører å samarbeide om å kjøre busslinjer som har berøringspunkter med hverandre. Operatøren plikter da å delta i henhold til Oppdragsgivers pålegg i slikt samarbeid.
- 3.4.1.5 Dersom staten og/eller tilgrensende fylker/regioner inngår kontrakter eller oppretter/endrer linjer som har trafikkmessige berøringspunkter og konsekvenser for Operatøren, har Operatøren ingen rett til endret godtgjørelse eller til å påberope seg andre kontraktsmessige konsekvenser.

3.5 Bussanlegg og energiiinfrastruktur

3.5.1 Bussanlegg

- 3.5.1.1 Oppdragsgiver stiller Bussanlegg til disposisjon for Operatøren i det omfang og på de vilkår som følger av vedlegg 4a og 4b.

3.5.2 Energiinfrastruktur

- 3.5.2.1 Operatøren er ansvarlig for energiiinfrastrukturen i det omfang og på de vilkår som følge av vedlegg 4a og 4b.

4 Kontraktens varighet og oppstartsforberedelser

4.1 Varighet og opsjoner på forlengelse

4.1.1 Varighet

- 4.1.1.1 Oppstartsdato er ved driftsdøgnets start mandag 26. juni 2028. Et driftsår starter årlig på samme dag og måned som Oppstartsdato.

- 4.1.1.2 Kontrakten gjelder fra kontraktsinngåelsen og frem til og med driftsdøgnet slutt søndag 1. juli 2040.

4.1.2 Mulighet til forlengelse

- 4.1.2.1 Oppdragsgiver kan deretter forlenge Kontrakten i inntil to (2) år.
- 4.1.2.2 Enhver forlengelse av Kontrakten skal varsles skriftlig senest tolv (12) måneder før Kontraktens utløp.

4.2 Oppstartsforberedelser

- 4.2.1.1 I perioden etter kontraktsinngåelsen og frem til Oppstartdato skal Operatøren utføre de forberedelser til oppstart som er nødvendig for å sikre en god og forsvarlig oppfyllelse av Kontrakten og dens bestemmelser, jf. vedlegg 1a, kapittel 10.
- 4.2.1.2 Oppdragsgiver kan pålegge Operatøren å gjennomføre oppgaver i perioden mellom kontraktsinngåelse og Oppstartdato dersom Operatøren ikke i tilstrekkelig grad ivaretar sine plikter som følger av første avsnitt.
- 4.2.1.3 Operatøren skal uten ugrunnet opphold varsle Oppdragsgiver om mulige forsinkelser i angitt fremdrift i oppstartsforberedelsene eller av Oppstartdato.
- 4.2.1.4 Oppdragsgiver kan kreve skriftlig statusrapport for oppstartsforberedelsene fra Operatøren frem til Oppstartdato.

5 Godtgjørelse for Oppdraget

5.1 Overordnet om godtgjørelse

- 5.1.1.1 Kontrakten mellom Oppdragsgiver og Operatør er basert på hovedprinsippene i en bruttokontrakt, der billettinntekter, reklameinntekter og eventuelle andre inntekter tilfaller Oppdragsgiver.
- 5.1.1.2 Operatørens godtgjørelse for utførelse av Oppdraget består av de elementer som er angitt i punkt 5.1.1.4.
- 5.1.1.3 Godtgjørelse er oppgitt i NOK eks. mva. i priser per 3. kvartal 2026 og gjelder frem til første prisregulering 1. januar 2027. Reguleringen skal skje i henhold til punkt 5.2.3.1
- 5.1.1.4 Med mindre annet eksplisitt kommer frem i bestemmelsene i denne Kontrakten med vedlegg, gis det ikke godtgjørelse ut over den ordinære godtgjørelsen for oppgaver som pålegges Operatøren.

5.2 Godtgjørelseselementer

5.2.1 Månedlig godtgjørelse

- 5.2.1.1 Operatøren godtgjøres hver måned etter avtalt pris per Rutekilometer, Rutetime, faste kostnader, og avtalt kapitalkostnad pr. måned per buss for å utføre Oppdraget etter Oppstartsdato. I tillegg godtgjøres Operatøren for kapitalkostnad pr. måned for energi-infrastruktur og kostnader knyttet til leie av bussenlegg.
- 5.2.1.2 Alle kostnader knyttet til denne Kontrakt skal være inkludert i vedlegg 5. Listen over kostnadselementer knyttet til de ulike priselementene er ikke uttømmende.
- 5.2.1.3 Operatørens kostnader til for eksempel vedlikehold av busser og drivstoff er inkludert i godtgjørelsen for Rutekilometer i henhold til vedlegg 5, tabell 5.1.1.
- 5.2.1.4 Operatørens lønnskostnader til fører og driftsledelse er inkludert i godtgjørelsen for Rutetimer i henhold til vedlegg 5, tabell 5.1.2.
- 5.2.1.5 Operatørens kapitalkostnad til busser er inkludert i godtgjørelsen i henhold til vedlegg 5, tabell 5.1.3. Endelig godtgjørelse kan bli justert før oppstartsdato i henhold til punkt 5.3.8.
- 5.2.1.6 Operatørens kostnader knyttet til vedlikehold og drift av energiinfrastruktur, samt andre faste kostnader er inkludert i godtgjørelsen for faste kostnader i henhold til vedlegg 5, tabell 5.1.4.
- 5.2.1.7 Operatørens kapitalkostnad til energiinfrastruktur er inkludert i godtgjørelsen i henhold til vedlegg 5, tabell 5.1.5.
- 5.2.1.8 Operatørens kostnader knyttet til leie av bussenlegg er inkludert i vedlegg 5, tabell 5.1.8.
- 5.2.1.9 Avganger som er innstilt som definert i vedlegg 1a punkt 4.4.4.1 vil gi reduksjon i godtgjørelsen. Reduksjonen i godtgjørelsen beregnes etter den gjeldende pris per Rutekilometer og Rutetime, multiplisert med antallet kilometer og tid avgangen planmessig har.
- 5.2.1.10 Avganger som har blitt delinnstilt som definert i vedlegg 1a punkt 4.4.4.1 vil gi reduksjon i godtgjørelsen. Reduksjonen i godtgjørelsen beregnes etter den gjeldende pris per Rutekilometer og Rutetime, multiplisert med antallet kilometer og timer som ikke har blitt kjørt, men som var planlagt.
- 5.2.1.11 Betaling for avtalt oppkjøring av rutetraséer utbetales etter den gjeldende pris pr. Vogn-timer. Oppdragsgiver godtgjør minst to Vogntimer pr. buss.
- 5.2.1.12 Dubleringsbusser beskrevet i vedlegg 1a punkt 2.5.1.1 godtgjøres med Rutetimer og Rutekilometer iht. vedlegg 5, tabeller 5.1.1. og 5.1.2. Oppdragsgiver godtgjør minimum to Rutetimer pr. buss i tillegg til godtgjørelse for kjørte Rutekilometer.

- 5.2.1.13 Faste dubleringsavganger beskrevet i vedlegg 1a punkt 2.5.1.2 som inngår i det ordinære tilbudet godtgjøres med Rutetimer og Rutekilometer iht. vedlegg 5, tabeller 5.1.1. og 5.1.2.

5.2.2 Godtgjørelse for beredskapskjøring

- 5.2.2.1 Operatøren godtgjøres pr. Vogntime for arrangement- og tilleggskjøring beskrevet i vedlegg 1a punkt 2.4, i henhold til tilbudte priser i vedlegg 5, tabell 5.1.6. Oppdragsgiver godtgjør minst to Vogntimer pr. buss. Prisene skal inkludere alle kostnader knyttet til denne type kjøring.

5.2.3 Godtgjørelse for administrative tjenester

- 5.2.3.1 Operatøren godtgjøres pr. time for administrative tjenester utover opprinnelig kontrakt, i henhold til vedlegg 5, tabell 5.1.7. I vedlegg 5 er det oppgitt priser for følgende priskategorier:

Priskategori	Eksempler (listen er ikke uttømmende)
Timepris operativt personell (inkl. renholdspersonell og mekanikere)	Førere, piketter, billettkontroll, renhold, trafikkledere, holdeplassoppslag, assistanse til IOSS o.l. Denne prisen skal også benyttes ved bortfall, kansellering og lignende av tjenester angitt i punkt 7.3.
Timepris administrativt personell	Ledelse, prosjektledelse, planlegging, ruteplanlegging o.l.

5.2.4 Godtgjørelse for Rutetimer og vogntimer

- 5.2.4.1 Rutetimer godtgjøres etter gjeldende priskategorier basert på dagtype. Dersom en rute-time strekker seg over flere dagtyper (for eksempel fredag til lørdag), skal hele Rutetimen godtgjøres etter satsen som gjelder for den dagtypen, hvor avgangen starter hos i Oppdragsgivers plansystem. Følgende priskategorier gjelder:

Priskategori	Dagtyper
Rutetimepris 1	Mandag - fredag
Rutetimepris 2	Lørdag og søndag
Rutetimepris 3	Helligdager = Rutetimepris 1 x 1,5

- 5.2.4.2 Vogntimer godtgjøres etter gjeldende priskategorier basert på det tidsintervall de utføres i. Dersom en vogntime strekker seg over flere tidsintervaller, skal den deles i henhold til faktisk tid innenfor hvert intervall. Følgende priskategorier gjelder:

Priskategori	Tidsintervall
Vogntimepris 1	Mandag - fredag 06:00 – 19:00
Vogntimepris 2	Mandag - fredag 19:00 - 06:00 Lørdag 00:00 - 06:00
Vogntimepris 3	Lørdag 06:00 - 24:00 Søndag 00:00 - 24:00 (til mandag 06:00)
Vogntimepris 4	Helligdager: Nyttårsdag, skjærtorsdag, langfredag, 1. og 2. påskedag, 1. og 17. mai, Kr. Himmelfartsdag, 1. og 2. pinsedag, 1. og 2. juledag, samt etter kl 15:00 på jul-, påske-, pinse-, og nyttårsaften.

5.3 Regulering av godtgjørelsen

5.3.1 Tidspunkt for regulering

- 5.3.1.1 Godtgjørelseselementene reguleres fire ganger pr. kalenderår, hver 1. januar, 1. april, 1. juli og 1. oktober. Første regulering skjer med virkning fra 1. januar 2027. Unntak gjelder for godtgjørelse for leie av bussanlegg, som reguleres i henhold til punkt 5.3.7.
- 5.3.1.2 Dersom samtlige relevante indekser-/grunnlagselementer fra Statistisk Sentralbyrå (SSB) som benyttes som grunnlag for regulering etter punkt 5.3.1.1, publiseres månedlig, kan partene etter skriftlig avtale mellom oppdragsgiver og operatøren avtale at prisreguleringen skjer månedlig. En slik overgang til månedlig regulering kan tidligst tre i kraft fra det tidspunktet alle relevante indekser foreligger på månedlig basis, og forutsetter at begge parter er enige om overgangen. Dersom partene ikke oppnår enighet, videreføres reguleringsfrekvensen i henhold til punkt 5.3.1.1.

5.3.2 Regulering av pris per Rutekilometer

- 5.3.2.1 Pris pr Rutekilometer reguleres på følgende måte:

Drivlinje	Priselementer	Formel
Utslippsfritt	Strømpris	1,00*E
	Nettleie	Iht punkt 5.3.3
	Vedlikehold	1,00*V

Biodrivstoff	Drivstoff	1,00*B/D
	Vedlikehold	1,00*V

- 5.3.2.2 E = prosentvis justering i henhold til endring i strømpris hentet fra Nord Pool, Day-ahead prices, geografisk område: NO1, periode: Monthly, valuta: NOK (NOK/MWh). Basis for første regulering er gjennomsnittet av indeksene for 4. kvartal 2026 i forhold til gjennomsnittet av indeksene for 3. kvartal 2026. Deretter den 1. april 2027 reguleres prisene med gjennomsnittet av indeksene for 1. kvartal 2027 i forhold til gjennomsnittet av indeksene for 4. kvartal året før.
- 5.3.2.3 K = prosentvis justering i henhold til endring i Statistisk sentralbyrås konsumprisindeks (Tabell 14700), «Totalindeks». Basis for første regulering er gjennomsnittet av indeksene for 4. kvartal 2026 i forhold til gjennomsnittet av indeksene 3. kvartal 2026. Deretter den 1. april 2027 reguleres prisene med gjennomsnittet av indeksene 1. kvartal 2027 i forhold til gjennomsnittet av indeksene 4. kvartal året før.
- 5.3.2.4 V = prosentvis justering i henhold til endring i Statistisk sentralbyrås konsumprisindeks (Tabell 14700), Konsumgruppe «Undergruppenivå 1», «Vedlikehold og reparasjon på verksted». Basis for første regulering er gjennomsnittet av indeksene for 4. kvartal 2026 i forhold til gjennomsnittet av indeksene 3. kvartal 2026. Deretter den 1. april 2027 reguleres prisene med gjennomsnittet av indeksene 1. kvartal 2027 i forhold til gjennomsnittet av indeksene 4. kvartal året før.
- 5.3.2.5 B = prosentvis justering i henhold til endring i Statistisk sentralbyrås Kostnadsindeks for buss, tabell 12004, «Kostnadsindeks for buss uten kapitalkostnader», «Drivstoffkostnader», EP053 Biogass». Basis for første regulering er indeks 4. kvartal 2026 i forhold til indeks 3. kvartal 2026. Deretter den 1. april 2027 reguleres prisene med indeks 1. kvartal 2027 i forhold til indeks 4. kvartal året før.
- 5.3.2.6 D = prosentvis justering i henhold til endring i Statistisk sentralbyrås konsumprisindeks, (Tabell 14700), Konsumgruppe: «Varer og varegrupper», «Autodiesel». Basis for første regulering er gjennomsnittet av indeksene for 4. kvartal 2026 i forhold til gjennomsnittet av indeksene 3. kvartal 2026. Deretter den 1. april 2027 reguleres prisene med gjennomsnittet av indeksene 1. kvartal 2027 i forhold til gjennomsnittet av indeksene 4. kvartal året før.
- 5.3.2.7 Dersom SSB eller en annen anerkjent kilde på et senere tidspunkt etablerer en indeks som i større grad reflekterer prisutviklingen for HVO, kan denne indeksen benyttes som grunnlag for prisreguleringen i stedet for dieselindeksen. En eventuell overgang til ny indeks skal avtales skriftlig mellom partene og gjøres gjeldende fra neste regulerings-tidspunkt etter at avtalen er inngått. Overgangen til ny indeks vil ikke ha tilbakevirkende kraft, og tidligere gjennomførte reguleringer basert på dieselindeksen forblir uendret.

5.3.3 Regulering av nettleie

- 5.3.3.1 Nettleiekomponenter er oppgitt i tilbudsskjema tabeller 5.1.1.1 og 5.1.1.2. Fastledd, energiledd og effektledd reguleres uavhengig av hverandre basert på statistikk publisert av Reguleringsmyndigheten for energi (RME). El-avgift reguleres basert på alminnelig sats for «Elektrisk kraft» publisert av Skatteetaten. Basis for første regulering er gjennomsnittet av satser for 4. kvartal 2026 i forhold til gjennomsnittet av satser for 3. kvartal 2026. Deretter den 1. april 2027 reguleres prisene med gjennomsnittet av satsene for 1. kvartal 2027 i forhold til gjennomsnittet av satsene for 4. kvartal året før.
- 5.3.3.2 Dersom RME endrer publiseringsformat eller statistikkgrunnlag, skal partene i fellesskap avtale et oppdatert beregningsgrunnlag som best mulig reflekterer det opprinnelige prinsippet.

5.3.4 Regulering av pris pr. Rutetime

- 5.3.4.1 Prosentvis justering i henhold til Statistisk sentralbyrås Kostnadsindeks for buss, tabell 11934 «Arbeidskraftskostnadsindeks for bussnæringen og privat næringsliv». Kvartalsvis regulering beregnes som fjerderoten av årsveksten. Basis for første regulering er indeks 4. kvartal 2026 i forhold til indeks 4. kvartal 2025. Deretter den 1. april 2027 reguleres prisene basert på indeks 1. kvartal 2027 i forhold til indeks 1. kvartal året før.

5.3.5 Regulering av pris per Vogntime og pris per time for administrative tjenester

- 5.3.5.1 Pris pr Vogntime og pris pr time for administrative tjenester reguleres med samme indeks som pris pr Rutetime (se punkt. 5.3.4.1).

5.3.6 Regulering av godtgjørelse for faste kostnader

- 5.3.6.1 Prosentvis justering i henhold til endring i Statistisk sentralbyrås konsumprisindeks (Tabell 14700), «Totalindeks». Basis for første regulering er gjennomsnittet av indeksene for 4. kvartal 2026 i forhold til gjennomsnittet av indeksene 3. kvartal 2026. Deretter den 1. april 2027 reguleres prisene med gjennomsnittet av indeksene 1. kvartal 2027 i forhold til gjennomsnittet av indeksene 4. kvartal året før.

5.3.7 Regulering av godtgjørelse for leie av bussanlegg

- 5.3.7.1 Godtgjørelse for leie av bussanlegg reguleres i henhold til Fremleieavtalen.

5.3.8 Regulering av godtgjørelse for kapitalkostnad pr. buss og energiinfrastruktur

- 5.3.8.1 Rentekostnad er fastsatt for hvert driftsår i tilbudsskjema tabeller 5.1.3.1- 5.1.3.3 og 5.1.5.1. Rentekostnad per buss kan bli justert før oppstartsdato som følge av justering av kapitalgodtgjørelse i henhold til punkt 5.3.9. Rentekostnaden reguleres med endring i indeks fra basisperiode (tilbudsskjema ved signering av kontrakt) til den aktuelle

perioden. Rentekostnaden reguleres i henhold til prosentvis endring i 3 måneders nominell NIBOR-rente (Norske Finansielle Referanser (NoRe)) tillagt en fast utlånsmargin på 2,2 %. Basis for første regulering er gjennomsnittlig rente for 4. kvartal 2026 i forhold til gjennomsnittlig rente for 3. kvartal 2026. Deretter den 1. april 2027 reguleres prisene med gjennomsnittlig rente for 1. kvartal 2027 i forhold til gjennomsnittlig rente for 4. kvartal året før.

5.3.9 Valutajustering av kapitalkostnad per buss

- 5.3.9.1 For å redusere risikoen knyttet til valutakursendringer skal den endelige kapitalkostnaden per buss justeres før oppstartsdato forutsatt at valutakursene endrer seg med mer enn 3,0 % fra dato for endelig tilbud. Den valutaavhengige delen av prisgrunnlaget fremgår av tilbudsskjema, tabellene 5.1.3.1 – 5.1.3.3. Den valutaavhengige andelen skal kunne dokumenteres på forespørsel fra oppdragsgiveren innen tre (3) virkedager.
- 5.3.9.2 Justeringen beregnes som differansen mellom gjennomsnittlig midtkurs hos Norges Bank (<https://www.norges-bank.no/tema/statistikk/Valutakurser>) for de tre siste hele kalendermånedene før tilbudet ble inngitt, og tilsvarende gjennomsnittskurs for de tre siste hele kalendermånedene før kontraktens oppstart. Dersom levering av busser forskyves, skal referanseperiodene forskyves tilsvarende. Begge parter kan kreve justering som følge av valutakursendringer, og kravet skal dokumenteres med relevant kursgrunnlag.

5.3.10 Etterregulering etter kontraktsslutt

- 5.3.10.1 For å fange opp prisendring i det siste kvartalet i Kontraktens driftsperiode vil godtgjørelsen for det siste kvartalet reguleres med siste relevante indekser som angitt i kapittel 5.3. etter at de relevante indeksverdiene er blitt kjent. Det er kun differansen mellom allerede utbetalt godtgjørelse og justert godtgjørelse som skal faktureres eller krediteres.

5.4 Avregnings- og oppgjør rutiner

- 5.4.1.1 Operatøren skal innen tredje virkedag i hver måned sende Oppdragsgiver a-konto faktura på 50% av forventet månedlig godtgjørelse med forfall den femtende samme måned. For driftsperioden fra oppstartsdato til 31.01.2030 beregnes a-konto beløpet basert på tilbudspris. For driftsperioden fra og med 01.02.2030 beregnes grunnlag for et fast årlig a-konto beløp basert på kontraktsverdi eksklusive bonus og gebyr for foregående kalenderår.
- 5.4.1.2 Operatøren skal innen tredje virkedag i påfølgende måned sende Oppdragsgiver faktura på godtgjørelse, med forfall den femtende samme måned. Fakturaen skal inneholde en oversikt over kjørte Rutekilometer og Rutetimer pr. dag og måned pr. linje. I tillegg skal det legges ved en spesifisert oversikt over innstilte avganger og arrangement- og tilleggskjøring. A-konto utbetaling for den aktuelle perioden skal gå til fratrekk.

- 5.4.1.3 Månedlig godtgjørelse beregnes ut fra antall kjørte Rutekilometer og Rutetimer i måneden multiplisert med henholdsvis pris pr. Rutekilometer og Rutetime. Kapitalkostnad for busser i Rute utbetales månedlig, og beregnes ut fra antall busser i Rute multiplisert med kapitalkostnad pr. buss (vedlegg 5 tabell 5.1.3). Kapitalkostnaden blir beregnet fra Oppstartsdato. Faste kostnader, kapitalkostnader energiinfrastruktur og kostnader for leie av bussanlegg utbetales også månedlig, og blir beregnet fra Oppstartsdato.
- 5.4.1.4 Dersom Operatøren mottar godtgjørelse for vogn som er tatt ut av produksjon iht punkt 7.2.3.2 og som ikke har blitt solgt, skal det vedlegges en rapport om bruk av vognen og eventuelle vederlag fra andre oppdragsgivere knyttet til vognen skal trekkes fra på fakturaen.
- 5.4.1.5 Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å endre grunnlagsdata levert gjennom IT-tjenester ref. punkt 3.2 som fakturagrunnlag for månedlig fakturering fra Operatøren.
- 5.4.1.6 Faktura sendes elektronisk i EHF format. Oversikt over Ruteproduksjon pr måned skal i tillegg sendes i regneark-format på e-post til en nærmere avtalt e-postadresse. Oppdragsgiver vil sette opp, eventuelt godkjenne, en mal for fakturaspesifikasjoner. Det faktureres ikke for faktureringsavgift/gebyr. Oppdragsgiver sender en gang pr. måned, innen tredje virkedag i påfølgende måned, faktura til Operatøren for billettinntekter iht. solgte billetter med Oppdragsgivers salgssaplikasjon. Forfall for faktura for billettinntekter er femtende samme måned.
- 5.4.1.7 Avregning av bonus gjøres hvert kvartal i henhold til vedlegg 6.
- 5.4.1.8 Oppdragsgiver sender faktura på ilagte gebyrer måneden etter illeggelsen.

5.5 Ekstraordinær regulering

- 5.5.1.1 Ved endring av offentlige avgifter, lover eller forskrifter som ikke er hensyntatt i den ordinære reguleringen, og som har konsekvenser for den faktiske kostnad for utførelsen av Oppdraget som netto overstiger 0,5 % av den totale årlige godtgjørelse i året før endringen trådte i kraft, kan begge parter kreve ekstraordinær regulering av godtgjørelsen. Dette gjelder ikke dersom endringen ble offentliggjort før frist for endelig tilbud.
- 5.5.1.2 Krav om ekstraordinær regulering av godtgjørelsen skal fremsettes skriftlig og være dokumentert. Oppdragsgiver har rett til innsyn i relevante forhold, herunder dokumenter og regnskapsoversikter mv. hos Operatøren.

6 Endring i form av justering av Ruteproduksjonen

6.1 Generelt om justering av Ruteproduksjon

- 6.1.1.1 Oppdraget er naturlig utsatt for justeringer i Ruteproduksjon som følge av kundebehov, budsjett og andre eksterne og interne faktorer. Operatøren må derfor påregne justeringer av Ruteproduksjonen gjennom hele kontraktsperioden. Prosessen for endringer

er nærmere beskrevet i vedlegg 1a punkt 2.3. Det er ikke mulig å forutsi nøyaktig hvor store justeringer som vil inntre i løpet av kontraktsperioden, fordi justeringer i stor grad skyldes eksterne faktorer som er utenfor Oppdragsgivers kontroll.

- 6.1.1.2 Oppdragsgiver har i kontraktsperioden til enhver tid rett til å pålegge justeringer av Ruteproduksjonen inntil 40 % økning eller 30 % reduksjon i forhold til Ruteproduksjon ved kontraktsinngåelsen på vilkår som fremkommer av dette kapittel 6. Justeringer ut over intervallet vil kunne avtales særskilt mellom partene som en endring i Oppdraget etter kapittel 7.
- 6.1.1.3 Prosentvis justering i Ruteproduksjon pr. år kan variere, men kan ikke årlig nedjusteres med mer enn 15 %.
- 6.1.1.4 Oppdragsgiver skal varsle justeringer av Ruteproduksjon senest åtte uker før iverksettelse. Justeringer av Ruteproduksjon skal skje skriftlig på det til enhver tid gjeldende skjema for justering av Ruteproduksjon: «Justering av ruteproduksjon», og undertegnes av Oppdragsgiver og Operatøren i samsvar med vedlegg 1a punkt 2.3.2.6. Unntak fra denne bestemmelsen følger av vedlegg 1a pkt. 2.3.3.

6.2 Godtgjørelse ved justering av Ruteproduksjon

- 6.2.1.1 Godtgjørelse ved justering av Ruteproduksjon skal skje i henhold til godtgjørelseselementene i kapittel 5 og vedlegg 5, Rutekilometer og Rutetimer. Operatøren har ikke krav på endring av godtgjørelsen ut over dette, med unntak av det som fremgår nedenfor i dette punkt om økning eller reduksjon av busser, eller ved større endringer som krever justering av faste kostnader. Dette betyr at alle Operatørens kostnader som følge av en endring av Ruteproduksjonen skal anses inkludert i godtgjørelseselementene som nevnt.
- 6.2.1.2 Ved pålagt justering av Ruteproduksjon som medfører økning eller reduksjon av busser, skal partene på forhånd avklare hvilken busskategori og drivlinje som skal legges til grunn ved beregning av endret godtgjørelse.
- 6.2.1.3 Ved pålagt justering av Ruteproduksjon som krever endring av faste kostnader skal operatør på forhånd avklare og dokumentere dette for Oppdragsgiver.
- 6.2.1.4 Ved økning av busser gjelder priser i vedlegg 5 tabell 5.1.3, inkludert indeksregulering og eventuell valutajustering. Beløpene i tabellen gjelder frem til og med juni 2029. Fra og med juli 2029 og deretter hvert kalenderår i kontraktsperioden, heves satsene med 8 % ved økning av busser. Akkumulert regulering skjer som et samlet påslag på kronebeløpene i vedlegg 5, tabell 5.1.3, uten «rentesrente» effekt. Påslaget gjelder kun fabrikknye busser som settes til kontrakten.
- 6.2.1.5 Kapitalkostnader for busskategorier som ikke er priset i vedlegg 5, tabell 5.1.3, skal godtgjøres etter samme modell som punkt 7.1.3

- 6.2.1.6 Reguleringene i punkt 7.2.3 vedrørende kompensasjon for uttak av busser kommer til anvendelse ved reduksjon av Ruteproduksjon. Operatøren har ikke krav på øvrig kompensasjon for det eventuelle økonomiske tapet han lider som følge av justering av Ruteproduksjon.
- 6.2.1.7 Operatøren plikter å fremme krav om justering av godtgjørelsen innen signering av skjemaet for å kunne gjøre et krav gjeldende.

7 Endring av Oppdraget

7.1 Generelt om endringer

7.1.1 Oppdragsgivers rett til å pålegge endringer

- 7.1.1.1 Oppdragsgiver har til enhver tid rett til å pålegge endringer i Oppdraget. Endringene Oppdragsgiver kan pålegge Operatøren kan gå ut på at Operatøren skal yte noe i tillegg eller i stedet for det avtalte, at ytelsens karakter, kvalitet, art eller utførelse skal endres eller at avtalte ytelser skal utgå. En endring må stå i sammenheng med det Kontrakten omfatter og ikke føre til at Oppdraget blir av vesentlig annen art enn det opprinnelig avtalte Oppdraget.
- 7.1.1.2 Operatøren er innforstått med at det er vanskelig å forutse den teknologiske utviklingen i kontraktperioden. Det påregnes at nåværende raske utvikling innen digitalisering av tjenester vil fortsette å øke i hastighet. Det samme gjelder utvikling på materiellsiden, herunder selvkjøringsteknologi og utvikling innenfor mikromobilitet. Dette vil stille store krav til innovasjon i grensesnittet mellom Operatøren og Oppdragsgiver. Det kreves at Operatøren deltar aktivt både i innovasjonsprosesser og i implementasjon av nye løsninger for å møte de reisendes krav og forventninger. Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å kreve endringer i utførelsen av Oppdraget i lys av teknologisk utvikling, som vil bidra til en bedre oppnåelse av Kontraktens formål.
- 7.1.1.3 Som følge av endret etterspørsel og/eller ny teknologi kan Oppdragsgiver redusere eller endre deler av Oppdraget for at det skal løses på en annen måte eller med en annen teknologi f.eks. at deler av oppdraget skal utføres med selvkjørende busser eller andre mobilitetsformer.
- 7.1.1.4 Særskilte reguleringer for enkelte kategorier av endringer i Kontrakten etter kontraktsinngåelsen, herunder endringer i godtgjørelsen, beskrives særskilt i punkt 7.2 (endring av bussmateriell) og punkt 7.3 (endringer vedrørende administrative tjenester). Der annet ikke er angitt, gjelder bestemmelsene i punktene 7.1.1 til 7.1.5 også for disse kategoriene.
- 7.1.1.5 Endring i form av justering av Ruteproduksjon innenfor intervallet angitt i punkt 6.1.1.2 er uttømmende regulert i punkt 6.2.

- 7.1.1.6 Dersom en type endring kan gjennomføres med grunnlag i flere av Oppdragsgivers kontrakter, kan Oppdragsgiver velge å avholde en konkurranse mellom de ulike operatørene om tildeling av den aktuelle endringsordre i den respektive kontrakten. Oppdragsgiver skal ikke avholde konkurranse der det er tale om reduksjon i ytelsen fra operatørene.

7.1.2 Fremgangsmåte ved endringsordre

- 7.1.2.1 Endringer i Oppdraget skal skje skriftlig på Oppdragsgivers til enhver tid gjeldende skjema for endringsordre.
- 7.1.2.2 En endring innledes ved at Oppdragsgiver krever en endringsordre ved å fylle ut endringsordreskjemaet. Oppdragsgiver skal kreve endringsordre innen rimelig tid før den iverksettes.
- 7.1.2.3 Mottar Operatøren pålegg om en ytelse uten at dette skjer i form av en endringsordre, skal han utstede en skriftlig endringsanmodning. Det samme gjelder hvis Operatøren mottar pålegg fra offentlig myndighet om å utføre arbeid, for eksempel i byggeprosjekter på bussanlegg. Anmodningen skal sendes innen rimelig tid, og senest innen 20 virkedager etter at operatøren har blitt eller burde ha blitt kjent med at det forelå en endring.
- 7.1.2.4 Dersom det er nødvendig at Operatøren utreder endringskonsekvenser eller responderer på Oppdragsgivers endringsordre eller endringsanmodningen på annen måte, skal Operatøren senest innen ti (10) virkedager fra mottak av endringsordren gi Oppdragsgiver tilbakemelding på de angitte punktene i skjemaet for endringsordre.
- 7.1.2.5 Oppdragsgiver skal gi tilbakemelding i form av signert skjema for endringsordre eller fremme innsigelser innen ti (10) virkedager etter at han har mottatt skjema for endringsordre eller endringsanmodning signert fra Operatøren.
- 7.1.2.6 Operatøren er forpliktet til å utføre endringen selv om eventuelle konsekvenser ikke er avklart. Oppdragsgiver kan imidlertid bestemme at Operatøren skal utsette igangsettelse av endring i Oppdraget inntil Oppdragsgiver har godkjent Operatørens eventuelle krav på vederlagsjustering.
- 7.1.2.7 Kontraktens vilkår gjelder for endringsordrer hvis det ikke er gjort uttrykkelig unntak i endringsordren.

7.1.3 Virkningene av en endring på godtgjørelsen

- 7.1.3.1 Justering av godtgjørelsen for endringer i Oppdraget skal skje i henhold til Kontraktens godtgjørelseselementer, jf. kapittel 5, så langt disse er anvendelige.
- 7.1.3.2 Hvis det ikke foreligger anvendelige godtgjørelseselementer, jf. kapittel 5, har Operatøren krav på dekning av sine dokumenterte og nødvendige kostnader som følge av

endringen. Operatøren kan i tillegg kreve et fortjenestepåslag på 3%. Summen skal fordeles som et månedlig beløp over resterende kontraktsperiode.

- 7.1.3.3 Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å sammenligne Operatørens dokumenterte kostnader med tilsvarende kostnader i markedet/bransjen, ved for eksempel selv å innhente priser eller ved å innhente prisvurdering fra uavhengig takstmann. Operatøren har ikke krav på dekning av kostnader som ikke har vært nødvendige for endringen eller som overstiger det nivå som er vanlig i markedet/bransjen.
- 7.1.3.4 Krav om justering av godtgjørelsen på grunn av endringer, skal skje skriftlig på endringsordreskjemaet innen rimelig tid -og senest 10 virkedager- etter mottak av endringsordren. Kravet skal være spesifisert, dokumentert og begrunnet. Operatøren kan ikke fremme krav om endret godtgjørelse etter signert endringsordre.
- 7.1.3.5 Operatøren skal med rimelige midler forebygge og/eller begrense tap som følge av krav om endringsordre.
- 7.1.3.6 Det er gitt særskilte bestemmelser om justering av godtgjørelsen for de enkelte endringskategorier i de påfølgende underpunkter til punkt 7.2 og 7.3.

7.1.4 Tvist om konsekvensene av en endring

- 7.1.4.1 Dersom partene er enige om at det foreligger en endring, men er uenige om endringens virkning på godtgjørelsen, skal Oppdragsgiver betale et foreløpig beløp beregnet og dokumentert etter Oppdragsgivers skjønn etter reglene i det aktuelle punkt for endring i godtgjørelsen. Dersom det ikke er krevd forhandlinger eller reist søksmål for å få avklart konsekvensene av endringen innen tre (3) måneder fra utbetalingen ble gjort, skal beløpet anses som endelig.

7.1.5 Uenighet om det foreligger en endring

- 7.1.5.1 Dersom Operatøren mener at justering av Ruteproduksjon, instruks, pålegg eller lignende fra Oppdragsgiver i realiteten utgjør en endring etter kapittel 7, uten at Oppdragsgiver har gitt skriftlig endringsordre, skal Operatøren skriftlig kreve at det utstedes en slik endringsordre.
- 7.1.5.2 Dersom Operatøren ikke fremmer et krav om utstedelse av endringsordre innen rimelig tid (ti (10) virkedager) etter at han har forstått eller burde ha forstått at det foreligger et forhold som utgjør en endring, taper han retten til å gjøre gjeldende at forholdet skal anses som en endring.
- 7.1.5.3 Når Oppdragsgiver mottar varsel, skal han innen rimelig tid enten utstede endringsordre, eller skriftlig gi et begrunnet svar på hvorfor forholdet ikke utgjør en endring.
- 7.1.5.4 Dersom Oppdragsgiver ikke gir et slikt svar innen ti (10) virkedager, anses forholdet som en endring som kan gi grunnlag for endring av vederlaget.

- 7.1.5.5 Hvis Operatøren mottar avslag på sitt krav og fastholder at det foreligger en endring, er Operatøren likevel forpliktet til å utføre det som er pålagt. Dersom det ikke er krevd forhandlinger eller reist søksmål for å få avklart konsekvensene av endringen innen tre måneder fra avslaget, skal arbeidet anses som en del av Operatørens plikter etter Kontrakten uten krav på ytterligere vederlag.

7.2 Endring av bussmateriell

7.2.1 Bytte av buss på initiativ fra Operatøren

- 7.2.1.1 Operatøren kan erstatte de i tilbudet angitte bussene med andre busser med tilsvarende eller bedre kapasitet, kvalitet, funksjoner og miljømessige egenskaper. Operatøren må dokumentere at erstatningsbussene oppfyller de nevnte kravene.
- 7.2.1.2 Oppdragsgiver skal godkjenne bytte på forhånd, men kan ikke nekte dette uten saklig grunn.
- 7.2.1.3 Bytte av buss på initiativ fra Operatøren gir ikke rett til endringer i godtgjørelsen.

7.2.2 Bytte av buss/endret innsats av materiell på initiativ fra Oppdragsgiver

- 7.2.2.1 Oppdragsgiver kan kreve at Operatøren bytter ut en eller flere busser eller kreve at ytterligere busser settes til i Kontrakten. Dette vil særlig være aktuelt i tilfeller der Oppdragsgiver ønsker annen miljøteknologi, ny bussteknologi eller det er behov for mindre kapasitet, eksempelvis ved å bytte til minibusser. Slikt bytte krever ingen begrunnelse fra Oppdragsgiver.
- 7.2.2.2 Bussene skal leveres så raskt som mulig, men uansett innen den frist som er satt for levering i endringsordreskjemaet.
- 7.2.2.3 Oppdragsgiver kan på samme måte kreve at Operatøren setter i drift og drifter buss tilhørende Oppdragsgiver ved utførelse av Oppdraget. Dette gjelder også der slik buss erstatter en allerede rutesatt buss.

7.2.3 Endring av godtgjørelse som følge av bytte av buss/endret innsats av materiell på initiativ fra Oppdragsgiver

- 7.2.3.1 Kapitalkostnader for buss som settes inn i Oppdraget på initiativ fra Oppdragsgiver godtgjøres i henhold til punkt 6.2.1.5 og 6.2.1.6 .
- 7.2.3.2 Ved endringsordre etter dette punkt 7.2, som medfører uttak av buss, mottar Operatøren følgende godtgjørelse: Kapitalkostnad for utgående buss blir godtgjort etter faktisk merkostnad. Merkostnaden fordeles over gjenstående år av kontrakten. Faktisk merkostnad beregnes etter følgende formel:

[Operatørs samlede investeringskostnad inkl. finansiering] – [tidligere mottatte betalinger gjennom ordinære vederlag fratrukket påslag iht vedlegg 5, tabeller 5.1.3.1.- 5.1.3.3] – [antatt markedsverdi ved uttakstidspunktet].

- 7.2.3.3 Dokumentasjon for faktisk investeringskostnad er signert kjøpekontrakt for bussen. Dersom signert kjøpekontrakt ikke fullt ut dokumenterer de samlede investeringskostnadene, kan Operatøren supplere med annen relevant dokumentasjon som godtgjør de faktiske investeringene i bussmateriellet. Dokumenterte rentekostnader skal inngå i beregningen. Dokumentasjon for bussens antatte markedsverdi ved uttakstidspunktet skal være en verdivurdering foretatt av fagkyndig tredjepart.
- 7.2.3.4 Godtgjørelse utbetales uavhengig av om bussen avhendes eller beholdes.
- 7.2.3.5 Hvis vognen settes inn i en annen offentlig kontrakt for rutekjøring, skal inngangsverdi i den overtakende kontrakten settes lik den utgående verdien fra denne kontrakten, justert for avskrivninger siden uttak. Godtgjørelse som Operatøren mottar for vognen under en annen kontrakt, skal gå til fratrekk i godtgjørelsen operatør mottar under denne kontrakten.
- 7.2.3.6 Så lenge oppdragsgiver betaler godtgjørelse for vogn, skal det månedlig i faktura rapporteres om bruk og eventuelle vederlag fra andre oppdragsgivere knyttet til vognen. Dersom slik rapportering ikke oppfylles, vil godtgjørelsen bortfalle. Krav til rapportering vil bortfalle fra det tidspunktet vognen selges.
- 7.2.3.7 Oppdragsgiver kan benytte uavhengig tredjepart til å kontrollere at Operatørens ønskede salgspris er i tråd med markedspris. Godtgjørelse utbetales ikke ved forsøk på misbruk av denne godtgjørelsesmodellen. Dersom Oppdragsgiver fortsetter å godtgjøre for bussene, skal bussene stå til disposisjon for Oppdragsgiver.
- 7.2.3.8 Oppdragsgiver har rett til å kjøpe busser som tas ut av Oppdraget. Verdifastsettelsen av bussene skal i så fall gjennomføres av en uavhengig tredjepart som partene er blitt enige om.

7.3 Endringer vedrørende administrative tjenester

7.3.1 Generelt om endringer vedrørende overføring av administrative tjenester

- 7.3.1.1 Oppdragsgiver har i vedlegg 1a beskrevet flere typer administrative tjenester Oppdragsgiver ved kontraktsinngåelsen har ansvaret for utførelsen av. Oppdragsgiver kan overføre slike eller andre administrative tjenester knyttet til Oppdraget til Operatøren. Slike tjenester kan for eksempel være billettkontroll, holdeplassoppslag, ekstra trafikkledelse, assistanse til IOSS, ruteplanlegging og liknende.
- 7.3.1.2 Oppdragsgiver har også rett til å redusere omfanget av administrative tjenester i Oppdraget som det ikke er behov for eller som ønskes løst på annen måte. Eksempler på administrative tjenester som kan falle bort er kontanthåndtering, utskifting av informasjonsmateriell på holdeplassene iht. vedlegg 1a og 1b.

7.3.2 Endring av godtgjørelsen som følge av overføring av administrative tjenester

- 7.3.2.1 Administrative tjenester som overføres til Operatøren skal godtgjøres på timebasis i samsvar med prisen for administrative tjenester i vedlegg 5, tabell 5.1.7.
- 7.3.2.2 Dersom tjenester Operatøren utfører tas ut av Kontrakten, vil det utstedes en endringsordre etter kapittel 7.1. Oppdragsgiver vil ha krav på et avslag i godtgjørelse som følge av redusert ytelse.

8 Omdisponeringer

8.1.1 Generelt om omdisponeringer

- 8.1.1.1 Oppdragsgiver kan pålegge Operatøren å iverksette midlertidige omdisponeringer (busser, mannskap mv.) innenfor Oppdraget hvis det oppstår avvikssituasjoner og/eller akutte behov for materiell og/eller innsats andre steder i Oppdragsgivers virkeområde. Forutsetningen for slik omdisponering er at man ikke forrykker ansvarsforholdet som hviler på den enkelte aktør, for eksempel forhold knyttet til arbeidsgiveransvaret.
- 8.1.1.2 Hvis Oppdragsgiver pålegger slik omdisponering, vil krav til oppfyllelse av Oppdraget som påvirkes av omdisponeringen bli redusert. Det samme gjelder gebyr for krav som Operatøren er forhindret fra å oppfylle på grunn av omdisponeringen. Slike lempinger av krav til oppfyllelse av Oppdraget vil kun gjelde i omdisponeringsperioden.

8.1.2 Endring av godtgjørelse ved omdisponering

- 8.1.2.1 Dersom buss tas ut av trafikk på endeholdeplass eller annet egnet sted, godtgjøres Operatøren med Vogntimer avrundet opp til nærmeste hele time. I tillegg godtgjøres for Rutekilometer i henhold til Kontraktens til enhver tid gjeldende pris.
- 8.1.2.2 Dersom buss kjøres fra Bussanlegg godtgjøres Operatøren med Vogntimer fra bussen kjører fra Bussanlegg til den er tilbake avrundet opp til nærmeste hele time. Minste godtgjørelse er to timer. I tillegg godtgjøres for Rutekilometer i henhold til Kontraktens til enhver tid gjeldende pris.
- 8.1.2.3 Dokumenterte ekstrakostnader for omdisponering utover vogntimegodtgjørelsen dekkes etter regning.

9 Rettslig rammeverk for utførelse av Oppdraget

- 9.1.1.1 Operatøren skal holde seg informert om og overholde de til enhver tid gjeldende relevante lover, forskrifter, enkeltvedtak, pålegg og annet rettslig rammeverk med

betydning for utførelse av Oppdraget. Operatøren skal i rett tid innhente og opprettholde de godkjennelser og tillatelser som er nødvendig for utførelsen av Oppdraget.

- 9.1.1.2 Oppdragsgiver er fritatt fra løyveplikten etter lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn (yrkestransportlova) § 6 (3), jf. § 23. Oppdragsgiver utsteder som vedlegg 11 en bekreftelse på at rutekjøring i henhold til denne kontrakt skjer innenfor rammene av Oppdragsgivers løyvefritak.
- 9.1.1.3 Enhver kostnad forbundet med dette punkt skal dekkes av Operatøren.
- 9.1.1.4 Hver av partene bærer risikoen for eventuelle vedtak fattet etter sikkerhetsloven § 2-5, jf. Vedlegg 9 og "Retningslinjer for virksomheter i transportsektoren: Håndtering av økonomisk aktivitet med utenlandske aktører som kan utgjøre en risiko for at nasjonale sikkerhetsinteresser blir truet". Operatøren kan ikke rette noe krav mot Ruter som følger av vedtak fattet i medhold av sikkerhetsloven § 2-5 selv om vedtaket skulle påvirke Operatørens forpliktelser under Kontrakten.

10 Lønns- og arbeidsvilkår

- 10.1.1.1 Operatøren skal sørge for at Oppdraget utføres i samsvar med de forpliktelser overfor ansatte som gjelder for arbeidsgiver i henhold til gjeldende rett.
- 10.1.1.2 Operatøren skal tilby ansatte som direkte arbeider med å oppfylle Kontrakten lønns- og arbeidsvilkår som minst svarer til en av de gjeldende landsomfattende tariffavtalene for transportsektoren i Norge.
- 10.1.1.3 Yrkestransportloven innebærer bl.a. at tildeling av kontrakt om kollektivtjenester likestilles med en virksomhetsoverdragelse etter arbeidsmiljøloven kapittel 16, jf. yrkestransportlovens § 8 femte ledd. Dette gjelder for operativt og administrativt personell som direkte arbeider med å oppfylle Kontrakten. Yrkestransportloven innebærer at arbeidstakere tilsatt hos eksisterende operatøren som har sin arbeidsmessige hovedtilknytning til rutene som blir konkurranseutsatt, har en lovfestet rett til overføring av sitt ansettelsesforhold ved skifte av Operatøren når ny operatør driver videre med samme type transportmiddel som før konkurransen.
- 10.1.1.4 Operatøren skal på forespørsel fra Oppdragsgiver uten ugrunnet opphold fremlegge dokumentasjon av lønns- og arbeidsvilkår for ansatte som medvirker til å oppfylle Kontrakten, både hos Operatøren selv og hos eventuell(e) underleverandør(er). Dette gjelder også opplysninger som anses relevante i forbindelse med ny konkurranseutsetting.
- 10.1.1.5 Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å gjennomføre nødvendige sanksjoner dersom denne kontraktsklausulen om lønns- og arbeidsvilkår ikke etterleves. Dersom Operatøren eller eventuelt underleverandør ikke har vilkår som nevnt, har Oppdragsgiver rett til å holde tilbake deler av godtgjørelsen inntil det er dokumentert at forholdene er i orden. Summen som blir tilbakeholdt skal svare til to ganger besparelsen til Operatøren.

11 Opphavs- og eiendomsrett til data, behandling av personopplysninger og krav til informasjonssikkerhet

11.1 Opphavs- og eiendomsrett til data

- 11.1.1.1 Oppdragsgiver har eiendomsrett, opphavsrett og andre relevante materielle og immaterielle rettigheter til data som Operatøren produserer som ledd i utførelse av Oppdraget for Oppdragsgiver. Hvilke data som omfattes følger av de til enhver tid gjeldende bestemmelse om dataproduksjon i denne avtalen og avtale om digitale tjenester mellom partene. Data som ikke automatisk overføres til Oppdragsgiver, skal overføres på forespørsel. Oppdragsgiver står fritt til å dele data med tredjeparter.
- 11.1.1.2 Operatøren har bruksrett til de samme data i den utstrekning det er nødvendig for å optimalisere sin egen tjenesteytelse. Operatøren har rett til å beholde data for dette formålet også etter utløp av kontrakten. Operatøren har imidlertid ikke rett til endring eller videreoverdragelse av dataene, jf. lov 15. juni 2018 nr. 40 om opphavsrett til åndsverk mv. (åndsverkloven) § 68. Det understrekes at data ikke skal distribueres eller deles med tredjeparter uten forutgående skriftlig samtykke fra Oppdragsgiver.
- 11.1.1.3 Operatøren er for øvrig forpliktet til å gi Oppdragsgiver tilgang til data fra Operatørens underleverandører eller tredjeparter på samme vilkår som Operatøren selv får fra sine underleverandører eller tredjeparter; herunder bussprodusenter og leverandører av energiinfrastruktur.

11.2 Behandling av personopplysninger

- 11.2.1.1 Operatøren forplikter seg til å behandle personopplysninger i henhold til lovmessige krav og med tilbørlig aktsomhet. Operatøren har i vedlegg 8 inngått databehandlingsavtale med Oppdragsgiver som regulerer behandling av personopplysninger.

11.3 Krav til informasjonssikkerhet

- 11.3.1.1 Operatøren skal behandle Ruters data og personopplysninger, som beskrevet i punkt 11.1 og 11.2, slik at data ikke blir manipulert eller kommer på avveie. Dette gjelder også for Operatørens underleverandører.
- 11.3.1.2 Operatøren er ansvarlig for at det foreligger oppdatert risikovurdering, og at det til enhver tid blir gjennomført egnede tekniske og organisatoriske tiltak slik at man til enhver tid tar hensyn til sikkerhetsrisikoen.
- 11.3.1.3 Oppdragsgiver kan kreve å få fremlagt risikovurderingene som er utført og tiltak som er iverksatt.

12 Sikkerhetsstillelse

- 12.1.1.1 Operatøren skal gjennom hele kontraktperioden for egen regning stille sikkerhet for oppfyllelse av alle forpliktelser som Operatøren har etter Kontrakten overfor Oppdragsgiver (inkludert forsinkelsesrenter, gebyrer og inndrivelsesomkostninger), i form av påkravsgaranti utstedt av bank eller annen kredittinstitusjon med vedtektsbestemt sete eller hovedforretningssted innenfor EØS-området og kredittrating fastsatt av Moody's eller Standard & Poor's på A3/A- eller bedre («Garantisten»). Garantidokumentet skal være utformet som angitt i Kontraktens vedlegg 7, og i tråd med reglene nedenfor.
- 12.1.1.2 Operatøren skal stille slik garanti uten oppfordring eller påkrav fra Oppdragsgiver:
- (a) senest fem virkedager etter Kontraktsinngåelse, for perioden fra og med utstedelsesdato til og med dato 30. juni 2034 ("Garantiperiode 1") med et pålydende garantibeløp tilsvarende 12 % av Kontraktens årlige verdi (som angitt i vedlegg 5), og
- (b) senest tolv (12) måneder før utløpet av Garantiperiode 1, for perioden fra og med 1. juli 2034 til og med Kontraktens utløp ("Garantiperiode 2") med et pålydende garantibeløp tilsvarende 12% av Kontraktens verdi for kalenderåret umiddelbart forut for Garantiperiode 2).
- 12.1.1.3 Dersom Oppdragsgiver utløser opsjon i tråd med pkt. 4.1.2, skal Operatøren innen fem virkedager etter utløsning av opsjon sørge for at garanti for Garantiperiode 2 også omfatter opsjonsperioden som er utløst.
- 12.1.1.4 Oppdragsgiver skal kunne gjøre krav under en utstedt garanti i minst seks (6) måneder etter utløpet av henholdsvis Garantiperiode 1 og Garantiperiode 2 (inkludert eventuell opsjonsperiode).
- 12.1.1.5 Utbetalinger under Garantiperiode 1 reduserer ikke Garantistens ansvar under Garantiperiode 2.
- 12.1.1.6 Hvis Operatøren ikke stiller tilfredsstillende garanti innen tidsfristene angitt ovenfor, og dette forholdet ikke er rettet innen fem (5) virkedager, anses forholdet som vesentlig kontraktsbrudd, jf. pkt. 20.10. Innen denne fristen kan Operatøren også rette forholdet ved å stille alternativ sikkerhet i form av kontantbeløp tilsvarende garantibeløpet på sperret konto pantsatt til fordel for Oppdragsgiver.
- 12.1.1.7 Garantier kan utstedes gjennom Garantistens digitale plattform dersom Garantisten tilbyr en slik løsning. I så fall skal en garanti anses som gyldig utstedt når den er gjort tilgjengelig for Oppdragsgiver i plattformen. Påkrav og øvrig kommunikasjon knyttet til Garantien kan fremsettes gjennom en slik plattform, med den virkning at krav anses fremsatt på det tidspunkt kravet er registrert i plattformen. Den digitale plattformen skal til enhver tid oppfylle alminnelige krav til informasjonssikkerhet, tilgjengelighet og notoritet, og Oppdragsgiver skal gis nødvendig tilgang til plattformen til enhver tid uten kostnad for Oppdragsgiver. Bruk av digital plattform skal ikke frata Oppdragsgiver muligheten til å rette påkrav eller øvrig kommunikasjon utenfor plattformen.

- 12.1.1.8 Oppdragsgiver skal ikke stille garanti eller annen sikkerhet for sine kontraktsforpliktelser.

13 Ansvar og forsikring

- 13.1.1.1 Operatøren er ved oppfyllelse av Kontrakten ansvarlig for, og bærer den fulle risiko for økonomisk tap, erstatning mv. som oppstår som følge av skade på personell, passasjerer, eget og innlånt løsøre og materiell, herunder løsøre og materiell innlånt fra Oppdragsgiver. Oppdragsgiver er ikke ansvarlig for skader på Operatørens materiell.
- 13.1.1.2 Medfører oppfyllelsen av Kontrakten skade på tredjemanns person, løsøre, materiell eller eiendom, herunder forurensning eller annen skade på miljøet, bærer Operatøren det fulle ansvar for dette. Operatøren skal holde Oppdragsgiver skadesløs for eventuelle kostnader påført Oppdragsgiver i denne forbindelse, herunder økonomiske tap påført som følge av søksmål og/eller dom mot Oppdragsgiver.
- 13.1.1.3 Operatøren skal ha gyldig og tilstrekkelig forsikring for det ansvar som følger av denne bestemmelse under hele Kontraktens varighet. Oppdragsgiver kan kreve å motta kopi eller annen bekreftelse på at slik forsikring er gyldig og tilstrekkelig.

14 Overdragelse

- 14.1.1.1 Operatøren kan ikke overdra sine rettigheter og forpliktelser etter Kontrakten uten at Oppdragsgiver på forhånd har gitt skriftlig samtykke.
- 14.1.1.2 Oppdragsgiver har rett til å overdra sine rettigheter og forpliktelser etter Kontrakten ved fusjon eller fisjon. Denne retten omfatter også overdragelse som følger av endringer i det offentliges organisering og ansvarsforhold innenfor samferdsel og kollektivtrafikk som medfører at et annet selskap eller organisasjon trer inn i Oppdragsgivers rolle som part i denne Kontrakt, bl.a. eventuelle endringer i eierskapet/organisering av Oppdragsgiver som følger av regionreformen.

15 Bruk av underleverandører

- 15.1.1.1 Operatøren er ansvarlig for Kontraktens oppfyllelse, selv om det benyttes underleverandør(er). Dette gjelder uavhengig av om Oppdragsgiver har godkjent at Operatøren kan benytte underleverandør(er). Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å kreve utskiftning av underleverandører på saklig grunnlag.

16 Oppdragsgivers generelle krav til leverandører

- 16.1.1.1 Oppdragsgiver stiller følgende generelle krav til sine leverandører, herunder at:

- Operatøren forplikter seg til å følge «Handlingsregler for Ruters leverandører» med vedlagte «kontraktsvilkår for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden», og «Retningslinjer for virksomheter i transportsektoren: Håndtering av økonomisk aktivitet med utenlandske aktører som kan utgjøre en risiko for at nasjonale sikkerhetsinteresser blir truet» jf. vedlegg 9.
- Operatøren skal ha implementert etiske retningslinjer for ledere og ansatte.
- Oppdragsgiver har rett til innsyn og dokumentasjon av Operatørens oppfyllelse av dette punktet.

17 Reklame på bussene

- 17.1.1.1 Oppdragsgiver har rettighetene til reklame på bussene, og kan overføre rettighetene til administrering av reklame og reklameinntekter til tredjepart.

18 Kontroll- og opplysningsplikt

- 18.1.1.1 Oppdragsgiver har til enhver tid rett til å kontrollere om utførelsen av Oppdraget er i henhold til Kontrakten.
- 18.1.1.2 På forespørsel fra Oppdragsgiver skal Operatøren utlevere statistikk og enhver annen informasjon om økonomiske forhold og den operative driften som Oppdragsgiver vurderer som nødvendige, for å kontrollere utførelsen av Oppdraget.
- 18.1.1.3 Dersom det avdekkes brudd på lovverk kan Oppdragsgiver rapportere om bruddene til relevante offentlige myndigheter.

19 Konfidensialitet

- 19.1.1.1 Partene forplikter seg til, både under Kontraktens varighet og senere, ikke å viderebringe/meddele til tredjeparter konfidensiell informasjon om partenes forretningsmessige forhold, personopplysninger om kunder og andre opplysninger om den annen part som mottas i forbindelse med oppfyllelsen av Kontrakten. Partene plikter å iverksette rimelige tiltak for å forhindre at slike opplysninger kommer til tredjeparts kunnskap gjennom partenes ansatte, ledelse, styre, innleide konsulenter eller andre personer eller virksomheter med tilknytning til partene. Oppdragsgiver er underlagt offentliglova og har ikke rett til å holde tilbake dokumenter det kan kreves innsyn i etter dette regelverket.

20 Kontraktsbrudd, tiltak og sanksjoner

20.1 Hva anses som kontraktsbrudd

- 20.1.1.1 Det foreligger kontraktsbrudd fra Operatørens side dersom utførelsen av Oppdraget objektivt avviker fra de forpliktelser, krav, frister mv. som følger av Kontrakten.
- 20.1.1.2 Det foreligger kontraktsbrudd fra Oppdragsgivers side dersom Oppdragsgiver ikke oppfyller de plikter som er tillagt Oppdragsgiver i henhold til Kontrakten.

20.2 Retting

- 20.2.1.1 Dersom det foreligger kontraktsbrudd, plikter Operatøren å rette forholdet og innrette sitt arbeid i samsvar med Kontraktens krav så snart som mulig.
- 20.2.1.2 Hvis retting ikke skjer i tråd med forrige avsnitt innen rimelig tid, kan Oppdragsgiver kreve at Operatøren betaler de nødvendige kostnadene til utbedring foretatt av andre. Oppdragsgiver skal varsle Operatøren før retting settes bort til andre. Er det tvingende nødvendig at utbedring foretas raskere enn Operatøren har anledning til, kan retting settes bort til andre uten varsel.

20.3 Tiltak og tiltaksplan

- 20.3.1.1 Oppdragsgiver kan pålegge Operatøren å utføre bestemte tiltak for å unngå og/eller avhjelpe kontraktsbrudd. Det kan også kreves at Operatøren utarbeider tiltaksplan for å unngå og/eller avhjelpe kontraktsbrudd.
- 20.3.1.2 Tiltak kan relatere seg til alle typer administrative og operative forbedringer i tilknytning til utførelsen av Oppdraget, herunder holdningsarbeid i Operatørens organisasjon.
- 20.3.1.3 Operatøren kan ikke kreve godtgjørelse for utarbeidelse av tiltaksplan eller utførelse av tiltak.
- 20.3.1.4 Etterlevelsen av pålagte tiltak og/eller tiltaksplan vil kunne være et element ved Oppdragsgivers vurdering av om det skal ilegges standardiserte gebyr ved kontraktsbrudd i henhold til neste punkt.

20.4 Standardiserte sanksjoner ved enkelte typer kontraktsbrudd

20.4.1 Overordnet om standardisert gebyr

- 20.4.1.1 Oppdragsgiver har krav på standardisert gebyr for de kategorier kontraktsbrudd som følger av dette kapittelet 20.4.
- 20.4.1.2 Oppdragsgiver har ikke krav på standardisert gebyr dersom Operatøren kan påvise at det forelå en oppfyllelshindring grunnet omstendigheter som Operatøren ikke rådet over og ikke med rimelighet kunne forutse, unngå eller avhjelpe med rimelige midler og kostnader. Det foreligger heller ikke grunnlag for standardisert gebyr der avviket skyldes forhold på Oppdragsgivers side.

- 20.4.1.3 Det er Operatøren som må sannsynliggjøre og dokumentere at det forelå slik oppfyllelsehindring som beskrevet ovenfor i andre avsnitt.
- 20.4.1.4 Vognfeil eller sjåførfeil, samt påregnelige trafikale utfordringer, påregnelige værforhold eller kjente arrangementer vil ikke regnes som oppfyllelsehindring som Operatøren ikke råder over.
- 20.4.1.5 Det kan gis flere gebyr for samme avgang.
- 20.4.1.6 Dette punktet gjelder fullt ut for alle gebyrer, med unntak av de presiseringer som fremgår av punkt 20.4.6.

20.4.2 Maksimalt gebyr

- 20.4.2.1 Maksimalt gebyr ved brudd på SLA i ADT kan ikke være høyere enn 2 % av månedlig godtgjørelse. Gebyrtaket gjelder per måned.
- 20.4.2.2 Maksimalt gebyr under denne Kontrakt for andre forhold kan ikke være høyere enn 3 % av månedlig godtgjørelse. Gebyrtaket gjelder per måned. Gebyrtaket på 3 % gjelder likevel ikke dersom Operatør har opptrådt forsettlig eller grovt uaktsomt, eller ved manglende etterlevelse av pålagte tiltak og/eller tiltaksplan i henhold til punkt 20.3.

20.4.3 Gebyr ved manglende oversendelse av dokumentasjon

- 20.4.3.1 Ved manglende oversendelse av dokumentasjon innen gjeldende frister, jf. vedlegg 1a, kapittel 7, kan Oppdragsgiver ilegge et gebyr på kr. 5 000 pr. dag, begrenset oppad til ti (10) virkedager.
- 20.4.3.2 Ved manglende oversendelse av dokumentasjon for innfrielse av de ulike merkeordningene angitt i vedlegg 1a, kapittel 4 kan Oppdragsgiver ilegge et gebyr på kr. 2 000 pr. merkeordning pr. dag inntil Operatøren innfrir kravene til merkeordning.

20.4.4 Gebyr ved innstilt og delinnstilt avgang

- 20.4.4.1 Ved innstilling, eller delinnstilling av en avgang, jf. vedlegg 1a, punkt 4.4.4, vil Oppdragsgiver kunne ilegge gebyr som følger:

Gebyrpunkt	Gebysats
Innstilt	Kr. 15 000
Delinnstilt	Kr. 7 500

- 20.4.4.2 En avgang regnes som innstilt selv om den kjøres ved bistand fra Oppdragsgivers øvrige avtaler.

20.4.4.3 Det vil kun bli gitt et gebyr per gebyrpunkt per avgang fra startpunkt.

20.4.5 Gebyr ved for tidlig kjøring

20.4.5.1 Ved for tidlig kjøring vil Oppdragsgiver kunne ilegge gebyr som følger:

Gebyrpunkt	Gebyrsats
For tidlig kjøring (nærmere angitt i vedlegg 1a punkt 4.4.3.1)	Kr. 5 000

20.4.6 Oppfølgingssystemet «Godt nok» for forsinkede avganger

20.4.6.1 Oppdragsgiver vil måle leveransequalität innen utvalgte områder for alle avganger i det trafikklysbaserte oppfølgingssystemet "Godt nok". Oppdragsgiver vil gebyrlegge avvik i henhold til punktene 20.4.6.2 - 20.4.6.3. Eksempler på beregningsmetoden er gitt i bilag 1.2 til vedlegg 1.

Beregnet avvikspoeng og leveransequalität beregnes på grunnlag av data i Operatørportalen, eller den til enhver tid gjeldende plattform Oppdragsgiver benytter. Modell for beregning av forventet avvikspoeng og leveransequalität:

Måleindikator	Beregningsmetode
Beregnet avvikspoeng	Målte turer - faktiske oppnådde poeng
Oppnådd leveransequalität	Faktiske oppnådde poeng / målte turer

For skolelinjer inngår kun avganger til skoler i målegrunnlaget, det vil si at avganger fra skoler inngår ikke.

20.4.6.2 Leveransequalität for forsinket avgang etter garasje

Oppdragsgiver vil måle leveransequalität for første avgang etter tomkjøring fra garasje. Grunnlaget for målingen er hentet fra "Forsinket fra garasje" i Operatørportalen, eller den til enhver tid gjeldende plattform Oppdragsgiver benytter. Poeng gis per avgang etter følgende skala:

Forsinkelse	Poeng
< 1.00 min	1 poeng

1.00 min - 2.59 min	0,8 poeng
3.00 min - 9.59 min	0,6 poeng
10.00 min - 19.59 min	0,4 poeng
Over 20 min	0 poeng

Oppnådd leveranse kvalitet og beregning av gebyr:

Oppnådd leveranse kvalitet benyttes til å fordele avvikspoeng i grønt, gult og rødt nivå. Gebyr beregnes kun for avvikspoeng som faller innenfor gult og rødt nivå. Avvikspoengene fordeles i nivåer basert på oppnådd leveranse kvalitet for foregående måned.

Nivå	Leveranse kvalitet
Grønt nivå	$\geq 0,980$
Gult nivå	$\geq 0,950$ og $< 0,980$
Rødt nivå	$< 0,950$

Det ilegges ikke gebyr ved grønt nivå.

For leveranse kvalitet i gult nivå beregnes gebyr med 50 % av fullt gebyr for den delen av leveranse kvaliteten som ligger mellom 0,950 og 0,980.

For leveranse kvalitet i rødt nivå beregnes gebyr med 100 % av fullt gebyr for den delen av leveranse kvaliteten som ligger under 0,950. Gebyr beregnet for rødt nivå kommer i tillegg til gebyr beregnet for den delen av leveranse kvaliteten som ligger innenfor gult nivå.

Fullt gebyr er kr 500 per avvikspoeng.

Samlet gebyr for foregående måned beregnes som summen av gebyr i gult og rødt nivå.

20.4.6.3 Leveranse kvalitet for forsinket avgang for øvrig

Oppdragsgiver vil måle leveranse kvalitet for alle avganger utover første avgang etter tomkjøring fra garasje. Grunnlaget for målingen er hentet fra "Forsinket oppstart" i Operatørportalen, eller den til enhver tid gjeldende plattform Oppdragsgiver benytter. Poeng gis per avgang etter følgende skala:

Forsinkelse	Poeng
< 3.00 min	1 poeng
3.00 min - 9.59 min	0,6 poeng
10.00 min - 19.59 min	0,4 poeng
Over 20 min	0 poeng

Oppnådd leveranse kvalitet og beregning av gebyr:

Oppnådd leveranse kvalitet benyttes til å fordele avvikspoeng i grønt, gult og rødt nivå. Gebyr beregnes kun for avvikspoeng som faller innenfor gult og rødt nivå. Avvikspoeng fordeles i nivåer basert på oppnådd leveranse kvalitet for perioden.

Nivå	Leveranse kvalitet
Grønt nivå	$\geq 0,980$
Gult nivå	$\geq 0,950$ og $< 0,980$
Rødt nivå	$< 0,950$

Det ilegges ikke gebyr ved grønt nivå.

For leveranse kvalitet i gult nivå beregnes gebyr med 50 % av fullt gebyr for den delen av leveranse kvaliteten som ligger mellom 0,950 og 0,980.

For leveranse kvalitet i rødt nivå beregnes gebyr med 100 % av fullt gebyr for den delen av leveranse kvaliteten som ligger under 0,950. Gebyr beregnet for rødt nivå kommer i tillegg til gebyr beregnet for den delen av leveranse kvaliteten som ligger innenfor gult nivå.

Fullt gebyr er kr 500 per avvikspoeng.

Samlet gebyr for perioden beregnes som summen av gebyr i gult og rødt nivå.

Punkt 20.4.1 gjelder for dette punkt 20.4.6, med følgende presiseringer. Forsinkelser på grunn av forhold som beskrevet i 20.4.1.4 vil telle med beregningsgrunnlaget. I tillegg skal oppfølgingssystemet "Godt nok" hensynta at det i løpet av en måleperiode vil være avganger som er forsinket hvor forsinkelsen skyldes oppfyllelshindringer som beskrevet i punkt 20.4.1.2. Slike forsinkede avganger vil anses som en forsinket avgang etter dette punkt 20.4.6, det vil si at den vil telle med i beregningen av

leveranse kvaliteten, også dersom forholdet isolert sett faller utenfor oppdragsgivers kontroll etter punkt 20.4.1. Kun dersom det foreligger helt ekstraordinære omstendigheter som ekstremvær, svært mye snø over en kort periode, ekstraordinært store ulykker mv., vil forsinkede avganger trekkes ut fra beregningsgrunnlaget.

20.4.7 Oppfølgingssystemet "Godt nok" for SLA i ADT (Avtale om digitale tjenester)

20.4.7.1 Oppdragsgiver vil måle digital leveranse kvalitet for SLA i ADT i det trafikklysbasert oppfølgingssystemet "Godt nok".

20.4.7.2 Alle krav og ytelsesnivåer er beskrevet i ADT.

20.4.7.3 Dersom leveransen er i henhold til nest nyeste major-versjon av ADT, dobles poengene som trekkes fra scoren. Avganger som er kjørt med beregnet datakvalitet på 1, vil beholde poengene uavhengig om leveransen er i henhold til nyeste eller nest nyeste majorversjon av ADT. I perioden fra lanseringstidspunktet for ny major-versjon og tre 3 måneder framover, vil det ikke trekkes doble poeng fra scoren på leveranser i henhold til nest nyeste major-versjon.

20.4.7.4 Dersom leveransen er på en eldre versjon enn nest nyeste major-versjon får avgangen 0 i score.

20.4.7.5 Oppnådd datakvalitet og beregning av gebyr:

20.4.7.6 Oppnådd datakvalitet benyttes til å fordele avvikspoeng i grønt, gult og rødt nivå. Gebyr beregnes kun for avvikspoeng som faller innenfor gult og rødt nivå. Avvikspoengene fordeles i nivåer basert på oppnådd samlet datakvalitet for perioden.

Nivå	Datakvalitet
Grønt nivå	$\geq 0,980$
Gult nivå	$\geq 0,960$ og $< 0,980$
Rødt nivå	$< 0,960$

20.4.7.7 Det ilegges ikke gebyr ved grønt nivå.

20.4.7.8 For datakvalitet i gult nivå beregnes gebyr med 50 % av fullt gebyr for den delen av datakvaliteten som ligger mellom 0,960 og 0,980.

20.4.7.9 For datakvalitet i rødt nivå beregnes gebyr med 100 % av fullt gebyr for den delen av datakvaliteten som ligger under 0,960. Gebyr beregnet for rødt nivå kommer i tillegg til gebyr beregnet for den delen av leveranse kvaliteten som ligger innenfor gult nivå.

20.4.7.10 Fullt gebyr er kr 500 per avvikspoeng.

20.4.7.11 Samlet gebyr for perioden beregnes som summen av gebyr i gult og rødt nivå.

20.4.8 Gebyr ved brudd på varslingsplikt

20.4.8.1 Ved brudd på bestemmelsene i vedlegg 1a, punkt 4.4.5 kan Oppdragsgiver ilegge et gebyr på kr. 20 000 for brudd på varslingsplikten. Det vil kun legges maks et gebyr per dag for brudd på varslingsplikt. Dersom avvikene er av en art der det tydelig fremgår at Operatør ikke har iverksatt fungerende tiltak for å sikre varsling, kan praksis fravikes.

20.4.9 Gebyr ved bruk av avvikende materiell eller drivstoff

20.4.9.1 Ved bruk av avvikende materiell, f.eks. med mindre sitteplasskapasitet enn det som er krevet på den enkelte linje, jf. vedlegg 3 bilag 1, jf. vedlegg 2, kan Oppdragsgiver ilegge et gebyr på kr. 3 000 pr. avgang. "Avgang" skal forstås på samme måte som i vedlegg 1a.

20.4.9.2 Ved bruk av mindre miljøvennlig drivstoff enn avtalt, kan Oppdragsgiver ilegge et gebyr på kr. 3 000 pr. avgang. "Avgang" skal forstås på samme måte som i vedlegg 1a.

20.4.10 Gebyr ved førers bruk av håndholdt elektronisk utstyr

20.4.10.1 Ved førers bruk av håndholdt elektronisk utstyr i strid med bestemmelsene i vedlegg 1a, punkt 4.1.1 kan Oppdragsgiver ilegge et gebyr på kr. 15 000 pr. tilfelle.

20.4.11 Gebyr ved gjentatte brudd på øvrige bestemmelser i Kontrakten

20.4.11.1 Hvis Oppdragsgiver avdekker forhold som utgjør gjentatte brudd på Kontrakten (mer enn to tilfeller i løpet av kontraktperioden), kan Oppdragsgiver ilegge et gebyr på inntil kr. 5 000 pr. tilfelle fra første observerte tilfelle. Samme gebyrsats kan legges om Operatøren ikke forelegger Oppdragsgiver en tiltaksplan innen en angitt frist, jf. punkt 20.3.

20.4.12 Gebyrfritak i oppstartsperioden

20.4.12.1 I oppstartsperioden fra Oppstartsdato til 31.07.28 vil det gis gebyrfritak for punktene 20.4.4, 20.4.5, 20.4.6 og 20.4.8. Oppdragsgiver kan dog gi gebyr iht gebyrpunkt 20.4.8.1 dersom avvikene er av en art der det tydelig fremgår at Operatør ikke har iverksatt tiltak for å sikre leveranse kvalitet iht. kontrakt.

20.4.13 Gebyr ved forsinket levering av bussmateriell

20.4.13.1 Dersom det er avtalt levering av bussmateriell iht. til pkt. 7.2.2, og bussmateriellet ikke leveres innen fristen, kan det påløpe gebyr på kr. 10 000 pr. dag bussmateriellet er forsinket.

20.4.14 Standardisert erstatning til Operatør

- 20.4.14.1 Dersom Oppdragsgiver ikke overholder fristen som tillegges i punkt 6.1.1.4 innrømmes Operatøren en standardisert erstatning på NOK 5 000 per dag forsinkelsen varer, begrenset oppad til ti (10) virkedager.
- 20.4.14.2 I de tilfellene Operatøren innrømmes standardisert erstatning i medhold av pkt. 20.4.14.1 skal beløpet legges til på den månedlige fakturaen. Operatøren skal dokumentere beløpet med henvisning til endringsnummer og/eller andre kjennetegn.

20.5 Krav fra kundene

- 20.5.1.1 Dersom det foreligger kontraktsbrudd og Oppdragsgiver som følge av det mottar krav om erstatning eller kompensasjon direkte fra kunder, herunder krav som følge av Oppdragsgivers til enhver tid gjeldende garantier overfor kundene, skal kravet dekkes av Operatøren innen 10 virkedager fra Oppdragsgiver har fremsatt kravet skriftlig vedlagt dokumentasjon. Krav fra kundene kommer ikke til fradrag i øvrig standardisert gebyr, prisavslag eller erstatning overfor Oppdragsgiver.

20.6 Tilbakeholde betaling

- 20.6.1.1 Ved mislighold fra Operatørens side kan Oppdragsgiver holde betalingen tilbake, men ikke åpenbart mer enn det som er nødvendig for å sikre Oppdragsgivers krav som følge av misligholdet.

20.7 Prisavslag

- 20.7.1.1 Oppdragsgiver kan ved kontraktsbrudd kreve prisavslag. Dersom det ikke er mulig å beregne et verdiminus, kan prisavslaget beregnes på grunnlag av Operatørs besparelse, eventuelt et annet egnet grunnlag.
- 20.7.1.2 Ilagte standardiserte gebyr kommer til fratrekk ved utmålingen av prisavslag.

20.8 Partenes rett til å kreve erstatning

- 20.8.1.1 Partene kan ved kontraktsbrudd kreve dekket det dokumenterte økonomiske tapet kontraktsbruddet har medført. Ilagte standardiserte gebyr kommer til fradrag ved erstatningsutmålingen.
- 20.8.1.2 På samme måte som i punkt 20.4.1.2, vil parten ikke være erstatningspliktig dersom parten kan påvise at det forelå en oppfylleleshindring grunnet omstendigheter som parten ikke rådet over og ikke med rimelighet kunne forutse, unngå eller avhjelpe med rimelige midler og kostnader eller der kontraktsbruddet skyldes skadelidte part.

- 20.8.1.3 Skadevoldende part plikter å innbetale erstatningskravet til skadelidte part innen 10 virkedager regnet fra den dato skadelidte part har fremsatt kravet skriftlig til skadevoldende part.

20.9 Force majeure

- 20.9.1.1 Ved force majeure fritas begge parter fra sine oppfylleelsesforpliktelser etter kontrakten, frem til force majeure situasjonen opphører. Dette innebærer blant annet at Oppdragsgiver ikke er forpliktet til å betale noen form for godtgjørelse dersom det foreligger en gyldig force majeure situasjon.
- 20.9.1.2 Som force majeure anses en oppfylleleshindring grunnet omstendigheter som vedkommende part ikke råder over og ikke med rimelighet kan forutse, unngå og avhjelpe med rimelige midler og kostnader.
- 20.9.1.3 Ved force majeure skal den berørte parten umiddelbart og skriftlig underrette den annen part om:
- Antatt varighet og omfang
 - Årsaken til oppfylleleshindringen
 - Tiltak for å bøte på konsekvensene
- 20.9.1.4 Den berørte parten må innen rimelig tid varsle den andre parten om at det foreligger en force majeure situasjon, hvis ikke mister parten retten til å påberope force majeure.

20.10 Betalingsmislighold

- 20.10.1.1 Ved betalingsmislighold har kreditor krav på renter i henhold til forsinkelsesrenteloven.

20.11 Heving ved vesentlig kontraktsbrudd

- 20.11.1.1 Ved vesentlig kontraktsbrudd, eller dersom det er klart at vesentlig kontraktsbrudd vil inntreffe, har hver av partene rett til å heve Kontrakten eller deler av denne med umiddelbar virkning, samt kreve erstatning etter gjeldende rett. Parten kan kreve erstatning for tap som følge av hevingen selv om det aktuelle kontraktsbrudd før heving har medført utbetalinger av gebyrer, prisavslag og/eller erstatning.
- 20.11.1.2 Som vesentlig kontraktsbrudd regnes blant annet, men ikke uttømmende:
- At Operatøren i tre påfølgende kalendermåneder belastes med gebyrer, som til sammen utgjør mer enn 5 % av det månedlige godtgjørelsesbeløpet fra Oppdragsgiver.
 - At Operatøren ikke lenger har gyldige tillatelser, forsikringer eller garanti og ikke har rettet forholdet innen ti (10) virkedager fra Oppdragsgiver skriftlig erklærte at slikt kontraktsbrudd ville bli gjort gjeldende.

- At Operatøren er insolvent eller illikvid og ikke har reparert forholdet innen ti (10) virkedager regnet fra den dato det oppstod.

21 Twister

21.1.1.1 Partenes rettigheter og plikter etter denne Kontrakten bestemmes i sin helhet av norsk rett.

21.1.1.2 Dersom det oppstår uenighet mellom partene om forståelsen og gjennomføringen av denne Kontrakten, skal partene først søke å løse uenigheten gjennom forhandlinger og/eller mekling.

21.1.1.3 Oppnås ikke enighet gjennom forhandlinger, skal saken bringes inn for Oslo tingrett.

22 Signering

Kontrakten er utarbeidet i to (2) eksemplarer hvor hver av partene beholder hvert sitt.

Sted/dato: _____

Sted/dato: _____

For Oppdragsgiver

For Operatøren

Bernt Reitan Jenssen

administrerende direktør

Xx

administrerende direktør

yy

tittel